

Ağustos 2022

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
erhan.gul@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

İlker Şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Küresel Ekonomi

IMF, Küresel Ekonomik Görünüm Raporu'nun Temmuz ayı güncellemesinde finansal koşullardaki sıkılaşma, salgına ilişkin belirsizlikler ve jeopolitik gelişmelere dikkat çekerek, 2022 yılı için küresel büyüme tahminini %3,2 düzeyine indirdi.

ABD ekonomisi yıllıklandırılmış öncü verilere göre, ikinci çeyrekte büyüme beklentilerine karşılık yatırım harcamaları ve stoklardaki hızlı düşüş paralelinde %0,9 daraldı.

Euro Alanı ekonomisi 2022'nin ikinci çeyreğinde %4 ile %3,4'lük piyasa beklentisinin üzerinde büyüme kaydetti.

Fed Temmuz ayı toplantısında politika faizinde 75 baz puanlık artışa gitti. Başkan Powell, faiz artışlarının önümüzdeki dönemde yavaşlatılabileceğini veya enflasyonun seyrine bağlı olarak alışılagelmişin üzerinde faiz artışına gidilebileceğini belirtti.

ECB, Temmuz ayı toplantısında politika faizini 50 baz puan ile 2011 yılından bu yana ilk kez yükseltti.

Petrol fiyatları, Temmuz ayında küresel resesyon riskine karşılık enerji arzına ilişkin endişelerin etkisiyle dalgalı bir seyir izledi. Bu dönemde, Brent türü ham petrolün varil fiyatı aylık bazda %6,9 geriledi.

Türkiye Ekonomisi

Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı Mayıs'ta aylık bazda 0,3 puan azalarak %10,9 seviyesinde gerçekleşti.

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Mayıs ayında yıllık bazda %9,1 oranında artış kaydetti.

İmalat sanayii PMI endeksi Temmuz ayında 46,9 değerini alarak sektörde daralmanın derinleştiğine işaret etti. Bu dönemde talepteki gerilemeye bağlı olarak yeni siparişler ile üretim alt endekslerinin hızlı biçimde azaldığı görüldü.

Haziran ayında 31,1 milyar TL açık veren merkezi yönetim bütçesi yılın ilk yarısında vergi gelirlerindeki hızlı artışın desteğiyle 93,6 milyar TL fazla verdi.

Mayıs ayında cari açık dış ticaret açığındaki hızlı genişlemenin devam etmesine bağlı olarak 6,5 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. 12 aylık kümülatif cari açık 29,4 milyar USD düzeyine yükseldi.

Enflasyon göstergelerindeki yükseliş Temmuz ayında da devam etti. Bu dönemde TÜFE ve Yİ-ÜFE yıllık bazda sırasıyla %79,60 ve %144,61 oranında artış kaydetti.

TCMB Temmuz ayında gerçekleştirdiği toplantıda para politikasında bir değişikliğe gitmedi.

TCMB, yılın üçüncü Enflasyon Raporu'nda 2022 ve 2023 yılları için yılsonu enflasyon tahminlerini sırasıyla %60,4 ve %19,2 düzeyine yükseltti.

Küresel Ekonomi	2
Türkiye Ekonomisi	4
Finansal Piyasalar ve TCMB	9
Bankacılık Sektörü	10
Genel Değerlendirme	11
Grafikler	12
Özet Tablolar	14

Küresel Ekonomi

IMF küresel büyüme tahminlerini aşağı yönlü revize etti.

IMF, Küresel Ekonomik Görünüm Raporu'nun Temmuz ayı güncellemesinde, küresel büyüme tahminlerini 2022 yılı için %3,2'ye, 2023 yılı için %2,9'a indirdi. Kuruluş Nisan ayındaki raporunda büyümenin her iki yıl için de %3,6 düzeyinde olacağını öngörüyordu. Raporda finansal koşullardaki sıkılaştırmanın yanı sıra salgının seyrinin ve jeopolitik gelişmelerin küresel ekonomik aktivite üzerindeki riskleri canlı tuttuğuna dikkat çekilirken, mevcut risklerin derinleştiği alternatif bir senaryoda küresel büyüme oranlarının 2022 ve 2023 yıllarında sırasıyla %2,6 ve %2,0 düzeyine inebileceği belirtildi. IMF küresel enflasyon tahminlerini ise her iki yıl için 0,9'ar puan artırarak sırasıyla %8,3 ve %5,7 olarak belirledi. Kuruluş Türkiye ekonomisine ilişkin büyüme tahminini 2022 yılı için %2,7'den %4'e, 2023 için %3'ten %3,5'e yükseltti.

IMF Tahminleri

	Temmuz Tahminleri (%)		Değişim* (% puan)	
	2022	2023	2022	2023
Büyüme				
Dünya	3,2	2,9	-0,4	-0,7
ABD	2,3	1,0	-1,4	-1,3
Euro Alanı	2,6	1,2	-0,2	-1,1
İngiltere	3,2	0,5	-0,5	-0,7
Japonya	1,7	1,7	-0,7	-0,6
Çin	3,3	4,6	-1,1	-0,5
Rusya	-6,0	-3,5	2,5	-1,2
Türkiye	4,0	3,5	1,3	0,5

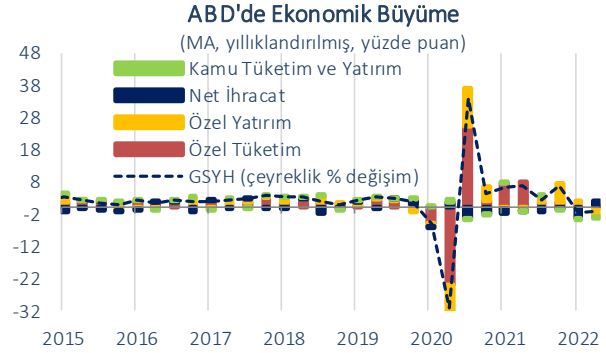
(*) Nisan ayı tahminlerinden farkı

Fed Temmuz ayı toplantısında 75 baz puanlık faiz artışına gitti.

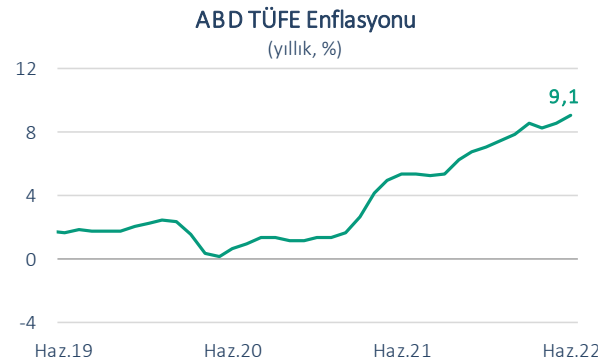
Fed 28 Temmuz'da sona eren toplantısında, piyasa beklentisi paralelinde politika faiz oranını 75 baz puan yükselterek %2,25-2,50 aralığına çıkardı. Fed böylece, Mart ayından bu yana toplam 225 baz puan faiz artışı gerçekleştirmiş oldu. Toplantı sonrası yayımlanan metinde, enflasyonist baskıların yakından takip edildiği, Fed'in enflasyonda %2 hedefine ulaşmak için politika araçlarını kullanmaya devam edeceği belirtildi. Fed Başkanı Jerome Powell yaptığı konuşmada, ABD ekonomisinin yavaşladığını fakat resesyonda olmadığını ifade etti. Powell ayrıca, önceki faiz artırımlarının ekonomi üzerindeki etkilerinin oluşmaya devam ettiğini, enflasyonun seyrine bağlı olarak merkez bankasının faiz artışlarını önümüzdeki dönemde yavaşlatabileceğini belirtti. Diğer taraftan Powell, fiyat baskılarının azalmaması halinde Eylül ayındaki toplantıda "alışlagelmişin üzerinde" bir faiz artırımını yapılabileceğinin altını çizdi.

ABD ekonomisi "teknik resesyona" girdi.

ABD ekonomisi 2022 yılının ikinci çeyreğinde yıllıklandırılmış bazda %0,5'lik büyüme beklentilerine karşın %0,9 oranında daraldı. Bu gelişmede yatırım harcamaları ile stoklardaki düşüş etkili olurken, ekonominin 2/3'ünü oluşturan tüketim harcamaları da son 2 yılın en yavaş büyümesini kaydetti. Bununla birlikte, net ihracattaki olumlu seyrin ekonomideki daralmayı sınırladığı gözlemlendi. Böylece, yılın ilk iki çeyreğinde art arda daralma kaydeden ABD ekonomisi "teknik resesyona" girmiş oldu.

Ülkede enflasyon göstergelerindeki yükseliş Haziran ayında da devam etti. Bu dönemde, TÜFE aylık bazda %1,3 ile Eylül 2005'den bu yana en hızlı artışını kaydetti. Bu gelişmede, doğalgaz ücretlerindeki hızlı artış ile gıda fiyatlarının yükselişini sürdürmesi etkili oldu. Böylece, yıllık TÜFE enflasyonu %9,1 ile son 41 yılın en yüksek düzeyine ulaştı. Haziran ayında yükselen enerji maliyetleri üretici fiyatları üzerinde de baskı kurdu. Bu dönemde, ÜFE enflasyonu da aylık bazda %1,1, yıllık bazda %11,3 oldu. Bununla birlikte, enerji ve gıda fiyatları hariç çekirdek enflasyon göstergelerinin Mayıs ayına kıyasla iyileşme kaydettiği gözlemlendi. Ülkede Temmuz ayında tüketici güven endeksi, artan enflasyonist baskılar ve faiz artışlarının ekonomik aktiviteyi yavaşlatacağına dair endişelerin etkisiyle Şubat 2021'den bu yana en düşük değerini aldı.

Temmuz ayına ilişkin öncü göstergeler ABD'de ekonomik aktivitenin sektörler arasında birbirinden ayrıştığını gösterdi. Bu dönemde imalat sanayii PMI 52,2 ile

Kaynak: IMF, Fed, Datastream

Küresel Ekonomi

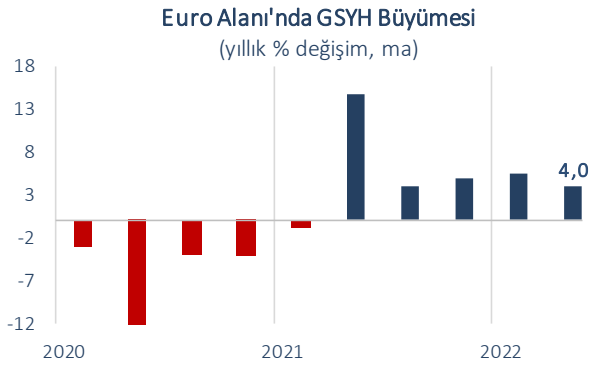
beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Hizmetler PMI ise yükselen enflasyon paralelinde zayıflayan talebin etkisiyle 47 ile son 2 yılın en düşük düzeyine gerileyerek sektörde daralmaya işaret etti.

Avrupa Merkez Bankası politika faizini 50 baz puan artırdı.

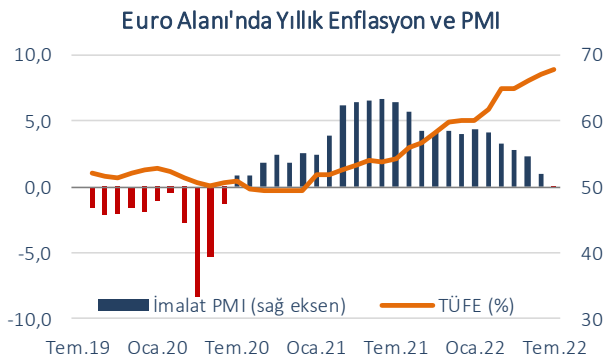
Avrupa Merkez Bankası (ECB), Temmuz ayı toplantısında politika faizini 50 baz puan ile beklentilerin üzerinde artırarak %0,50 düzeyine yükseltti. Böylece ECB, 2011 yılından bu yana ilk kez faiz artırımına gitmiş oldu. ECB ayrıca, para politikasındaki normalleşme sürecinde Euro Alanı ülkeleri arasındaki dengelenmeyi sağlamak amacıyla tahvil alımlarının kullanılmasına olanak tanıyan Aktarım Koruma Mekanizması'nı onayladı.

Euro Alanı'nda büyüme ikinci çeyrekte beklentilerin üzerinde gerçekleşti.

Euro Alanı ekonomisi 2022 yılının ikinci çeyreğinde yıllık bazda %4 ile %3,4 seviyesindeki beklentilerin üzerinde büyüme kaydetti. Temmuz ayına ilişkin öncü göstergeler ise bölgede ekonomik aktivitenin yavaşladığını gösterdi. Bu dönemde hizmetler PMI verisi 50,6 ile son 15 ayın en düşük seviyesine indi. İmalat sanayii PMI da Mayıs 2020'den bu yana en olumsuz performansını sergileyerek 49,8 ile sektörde daralmaya işaret etti.

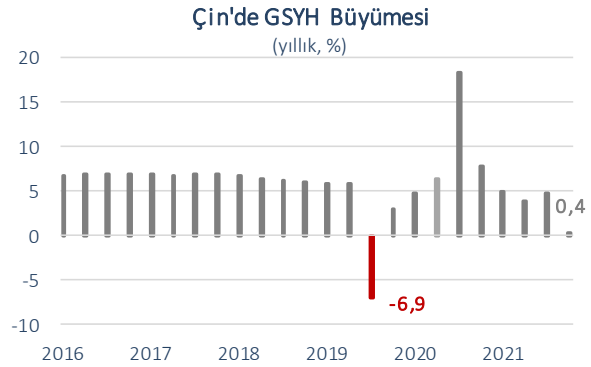
Euro Alanı'nda Haziran ayında yıllık TÜFE enflasyonu %8,9 ile rekor tazeledi. Enflasyona en yüksek katkıyı enerji fiyatları sağlarken, hizmet ve işlenmiş gıda ücretlerindeki yükseliş enflasyonun genele yayıldığına işaret etti. Başta enerji olmak üzere yüksek kalmaya devam eden maliyet artışları ve bunun enflasyon üzerinde oluşturduğu yukarı yönlü baskı, ECB'nin

ilerleyen dönemde parasal sıkılaştırma adımlarını hızlandırabileceği beklentisini destekliyor.

Çin'de ekonomik aktivitede ivme kaybı devam ediyor.

Çin ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde karantina uygulamalarının iktisadi faaliyet üzerinde baskı oluşturmasının etkisiyle çeyreklik bazda %2,6 daraldı. Yılın ilk çeyreğinde %4,8 düzeyinde gerçekleşen yıllık büyüme oranı ise ikinci çeyrekte %0,4'e geriledi. Böylece, Çin ekonomisi 2022 yılının ilk yarısında yıllık bazda %2,5 büyüme kaydetmiş oldu. Temmuz ayında ülkede artan koronavirüs vaka sayıları ve alınan karantina önlemlerinin etkisiyle resmi imalat PMI verisi hızlı gerileyerek 49 seviyesine indi. Ülkede ekonomik aktivitedeki yavaşlamanın ekonomiyi destekleyici yönde yeni önlemleri beraberinde getirebileceği değerlendiriliyor.

Emtia fiyatları...

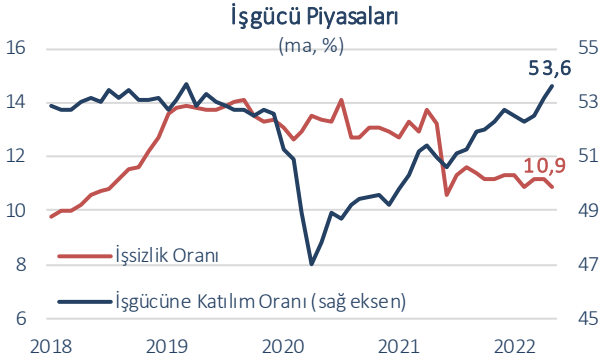
Petrol fiyatları, küresel resesyon riskine karşılık jeopolitik gelişmeler nedeniyle enerji arzına ilişkin artan endişelerin etkisiyle Temmuz ayı boyunca dalgalı bir seyir izledi. Uluslararası Enerji Ajansı 2022 yılına ilişkin petrol talebi yükseliş beklentisini günlük 1,9 milyon varilden 1,7 milyon varile indirdi. Brent türü ham petrolün fiyatı aylık bazda %6,9 azalarak Temmuz ayını 111,5 USD/varil düzeyinden tamamladı. Küresel ekonomik faaliyetteki yavaşlamanın enerji talebini azaltacağı yönündeki endişelerin sürmesiyle birlikte petrol fiyatlarının Ağustos ayının ilk günlerinde de değer kaybetmeye devam ettiği izleniyor.

Dünya Bankası tarafından yayımlanan verilere göre, emtia piyasaları Temmuz ayında aşağı yönlü bir seyir izledi. Enerji fiyatlarının aylık bazda %1,3 gerilediği bu dönemde gıda fiyatları da tahıl ve yağ fiyatlarındaki azalışın etkisiyle aylık bazda %8,5 düştü. Küresel resesyon endişelerinin talebi baskılamasının da etkisiyle ana metal fiyatları kalay (-%19,5), demir cevheri (-%17) ve nikel (-%16) fiyatlarındaki hızlı düşüşe paralel aylık bazda %13,4 azaldı.

Türkiye Ekonomisi - Arz ve Talep Göstergeleri

Mayıs ayında işgücüne katılım oranı %53,6 oldu.

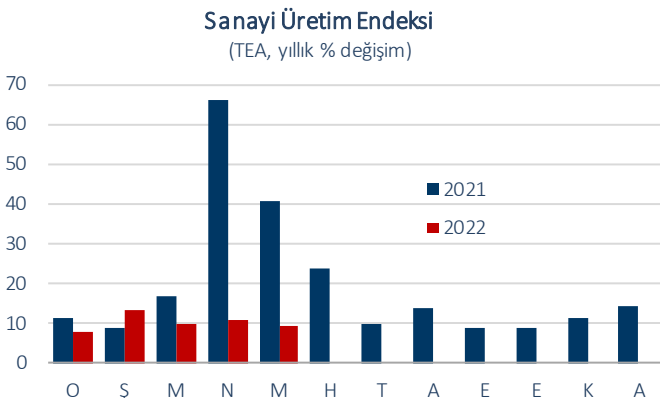
Mayıs ayında mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı Nisan ayına kıyasla 0,3 puan gerileyerek %10,9 olurken, istihdam oranı %47,8 ile verinin açıklanmaya başladığı 2005 yılından bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. Bu dönemde işgücüne katılım oranı da %53,6 ile Mart 2019'daki tarihi yüksek seviyesine yakın gerçekleşti. Öte yandan, zamana bağlı eksik istihdam, işsizler ve potansiyel işgücü toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranını ifade eden atıl işgücü oranı Mayıs'ta bir önceki aya göre 0,8 puan artarak %22,4 düzeyine yükseldi.

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre Mayıs ayında ücretli çalışan sayısı bir önceki aya kıyasla 146 bin kişi artarak 14,2 milyon kişi oldu. Bu dönemde ücretli çalışan sayısında kaydedilen artışta turizm sektöründeki 30 bin kişilik yükseliş öne çıkarken, imalat sanayiinde 26,5 bin, inşaat sektöründe de 26,3 bin kişiye yeni istihdam sağlandığı görüldü.

Sanayi üretimi Mayıs'ta yıllık bazda %9,1 arttı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre sanayi üretimi Mayıs'ta bir önceki aya kıyasla %0,5 ile sınırlı oranda genişledi. Mayıs'ta dayanıklı ve dayanıksız tüketim mallarının imalatında aylık bazda sırasıyla kaydedilen %1,4 ve %0,7'lik düşüşler iç talep üzerinde oluşan baskıyı teyit ederken, sermaye malı imalatındaki artışın devam ettiği görüldü. Yıllık bazda takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi %9,1 oranında arttı. Böylece yılın ilk çeyreğinde %10,2 düzeyinde gerçekleşen sanayi üretimindeki yıllık artış, Nisan-Mayıs döneminde %9,9 ile yüksek düzeyde seyretmeye devam etti.

İmalat sanayii PMI, sektördeki zayıf görünümün beşinci aya taşındığına işaret etti.

İmalat sanayii PMI endeksi Temmuz ayında 46,9 düzeyine gerileyerek sektörde Mayıs 2020'den bu yana kaydedilen en olumsuz performansa işaret etti. Bu gelişmede iç talepteki düşüşün hızlanmasına bağlı olarak yeni siparişler ve üretim kalemlerinde pandeminin başından bu yana en belirgin daralmanın kaydedilmesi önemli rol oynadı. Üretim alt endeksi Temmuz'da 45,7'den 43,3'e, yeni siparişler alt endeksi 44,9'dan 43,6'ya geriledi. Buna bağlı olarak istihdam artışının da Temmuz ayında önceki aylara kıyasla sınırlı kaldığı izlendi. Ayrıca, hammadde ve fabrika çıkış fiyatlarındaki artışlar Temmuz ayında son 1,5 yılın en düşük düzeyine indi.

Güven endeksleri Temmuz'da karışık bir görünüm sundu.

Haziran ayında tarihi düşük seviyeye inen tüketici güven endeksi Temmuz'da %7,4'lük artışla 68 düzeyine yükseldi. Tüketici güveninde yaşanan iyileşmede gelecek 12 aylık döneme ilişkin genel ekonomik durum ve hanenin maddi durum beklentilerindeki hızlı artışların belirleyici olduğu izlendi. Temmuz'da inşaat sektörü güveni gelecek döneme ilişkin istihdam artışı beklentisi ile aylık bazda %2,4 arttı. Diğer taraftan, perakende ticaret ve hizmet sektörlerinde gerek mevcut gerekse gelecek döneme ilişkin değerlendirmelerin Haziran ayına kıyasla kötüleştiği görüldü. Temmuz'da aylık bazda %2 azalışla 102,5 düzeyine inen mevsim etkilerinden arındırılmış reel kesim güven endeksi, böylece düşüşünü sekizinci aya taşımış oldu.

Konut satışları Haziran'da yıllık bazda %11,7 artış kaydetti.

Türkiye'de konut satışları Haziran'da yıllık bazda %11,7 ile son 9 ayın en yavaş artışını gerçekleştirerek 150.509 adet seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde ipotekli satışlar %40,6 yükselirken, toplam konut satışlarının yaklaşık %75'ini oluşturan diğer satışlar önemli ölçüde ivme kaybederek yıllık bazda %3,8 oranında arttı. Haziran ayında yabancılara yapılan konut satışları Rusya vatandaşlarının talebindeki artışa bağlı olarak geçen yılın aynı ayına göre %81,8 yükselişle 8.630 adet oldu. Yılın ilk yarısında toplam konut satışları %31,4'lük genişleme ile 726.398 adet, yabancılara yapılan konut satışları %72,7 artarak 35.383 adet düzeyinde gerçekleşti.

Dayanıklı tüketim malı talebinde azalış...

Mayıs ayında yılbaşından bu yana yıllık bazda ilk kez genişleyen yurt içi beyaz eşya satışları, Haziran'da geçen yılın aynı ayına kıyasla %2,1 oranında geriledi. Bu dönemde ihracat hacmindeki yıllık azalış da ivme kazanarak %6,2 oldu. Böylece, toplam beyaz eşya üretimi Haziran'da yıllık bazda %7,8 oranında daraldı. Yılın ilk yarısında yurt içi beyaz eşya satışları 2021'in aynı dönemine kıyasla %8,2 oranında azalırken, ihracat hacmi %0,7 ile sınırlı oranda artış kaydetti. Buna bağlı olarak, yurt içi beyaz eşya üretimi yıllık bazda %5,6 oranında azaldı.

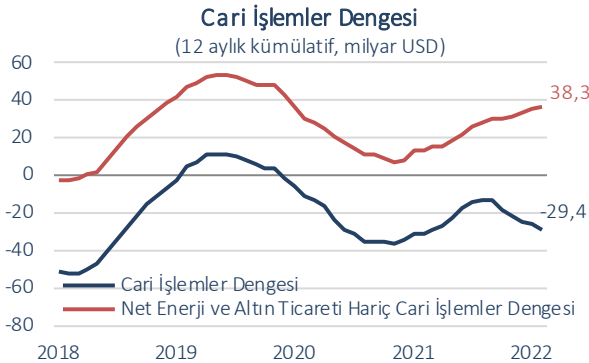
Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Dış ticaret açığı Haziran'da yıllık bazda %184,5 genişledi.

TÜİK verilerine göre Haziran ayında ihracat yıllık bazda %18,7 artarak 23,4 milyar USD, ithalat %39,7 yükselerek 31,6 milyar USD oldu. Böylece, bu dönemde dış ticaret açığı %184,5 genişleyerek 8,2 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. Jeopolitik gelişmelerin etkisiyle yükselişini sürdüren enerji ve emtia fiyatları dış ticaret açığındaki genişlemede rol oynamaya devam etti. Haziran 2021'de %87,3 düzeyinde bulunan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2022 yılının aynı ayında %74,1'e geriledi.

Mayıs ayında cari açık 6,5 milyar USD oldu.

TCMB tarafından açıklanan verilere göre, Mayıs ayında cari açık geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla 3,2 milyar USD (%95) artışla 6,5 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Geçtiğimiz yılın Mart ayından bu yana cari açıkta kaydedilen genişlemede rol oynayan net enerji ithalatındaki artış Mayıs ayında da etkisini sürdürdü. Parasal olmayan net altın ithalatında yıllık bazda kaydedilen hızlı yükseliş de bu dönemde etkili oldu. Bu çerçevede, net enerji ve altın ithalatı Mayıs ayında 6,9 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Diğer taraftan, taşımacılık ve seyahat gelirlerindeki toparlanmanın sürmesi cari işlemler dengesindeki bozulmayı sınırlandırdı. Turizm gelirleri Mayıs ayında da güçlü seyretti. Yılın ilk 5 ayında toplam turizm geliri 8,8 milyar USD ile 2019'un aynı döneminin (7,9 milyar USD) üzerinde kalmaya devam etti.

12 aylık kümülatif cari açık Mayıs'ta artmaya devam ederek 29,4 milyar USD ile son bir yılın en yüksek düzeyine çıktı. Öte yandan, net enerji ve altın ithalatı hariç 12 aylık kümülatif cari fazla da artışını sürdürerek 38,3 milyar USD ile Mart 2020'den bu yana en yüksek düzeyde gerçekleşti.

Doğrudan yatırımlar yıllık bazda arttı.

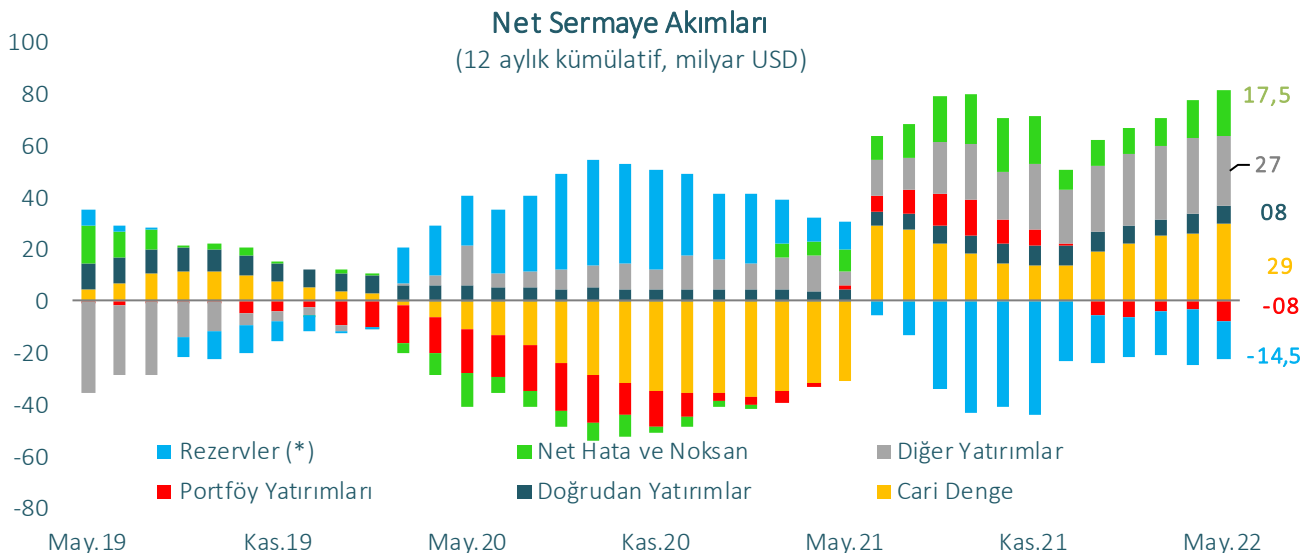
Net doğrudan yatırımlar Mayıs ayında yıllık bazda yaklaşık 3 katına çıkarak 959 milyon USD seviyesine yükseldi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin gayrimenkul yatırımları yıllık bazda %234 artışla 657 milyon USD oldu. Yurt dışı yerleşiklerin yurt içinde gerçekleştirdiği doğrudan sermaye yatırımlarında toptan ve perakende ticaret başta olmak üzere hizmetler sektörü öne çıktı.

Portföy yatırımlarından son 14 ayın en hızlı çıkışı...

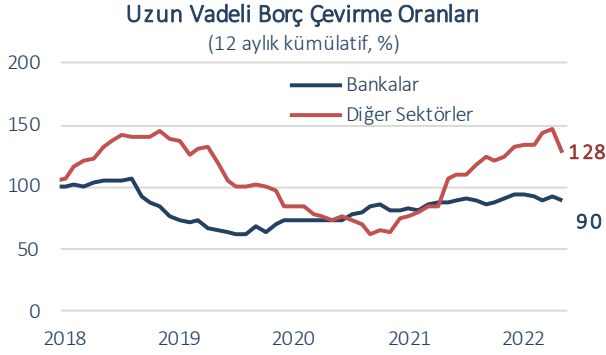
Portföy yatırımları Mayıs ayında 4,3 milyar USD ile son 14 ayın en hızlı sermaye çıkışını sergiledi. Bu dönemde yurt dışı yerleşikler hisse senedi piyasasında 1,7 milyar USD'lik, DİBS piyasasında 495 milyon USD'lik satış gerçekleştirdi. Bankaların yurt dışında ihraç ettikleri tahvillere ilişkin yaptıkları 1,9 milyar USD tutarındaki geri ödeme portföy yatırımlarında kaydedilen çıkışta belirleyici oldu.

Mayıs ayında diğer yatırımlar aracılığıyla gerçekleşen sermaye girişi yıllık bazda %74 azalarak 1 milyar USD düzeyine indi. Bu dönemde, yurt içi bankaların yurt dışındaki muhabirlerinde tuttukları efektif ve mevduat 1,3 milyar USD artarken, yurt dışı bankaların yurt içindeki muhabirlerinde tuttukları efektif ve mevduatlar toplamda 1,1 milyar USD yükseliş kaydetti.

Bankalar ve diğer sektörlerin yurt dışından kullandıkları uzun vadeli kredilerde sırasıyla 614 milyon USD ve 238 milyon USD net geri ödeme gerçekleştirdi. Böylece, Mayıs ayı itibarıyla 12 aylık kümülatif bazda uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %90, diğer sektörlerde %128 oldu.

Kaynak: Datastream, TCMB, TÜİK

Rezerv varlıklar Mayıs'ta 5,9 milyar USD azaldı.

Rezerv varlıklar Mayıs ayında cari açığın finansmanına 5,9 milyar USD'lik katkı sağladı. Böylece, yılın ilk 5 ayında rezerv varlıklardaki toplam düşüş 10,4 milyar USD oldu. Mayıs ayında net hata noksan kalemi de 2,9 milyar USD tutarında sermaye girişiyle cari açığın finansmanında önemli rol oynadı. İlgili kalemden Ocak-Mayıs 2022 döneminde toplam 13,3 milyar USD'lik sermaye girişi kaydedildi.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü dış ticaret verilerine göre, Temmuz ayında ihracat hacmi yıllık bazda %13,4 oranında artarak 18,6 milyar USD, ithalat hacmi %40,8 artışla 29,1 milyar USD oldu. Bu dönemde dış ticaret açığı yıllık bazda %144,5 oranında genişleyerek 10,6 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, Ocak-Temmuz döneminde verilen dış ticaret açığı geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %143 artışla 62 milyar USD düzeyine ulaştı.

Artan enerji ithalatı paralelinde dış ticaret açığındaki genişlemenin, cari denge üzerinde baskı oluşturmayı sürdürdüğü gözleniyor. Önümüzdeki aylarda küresel ekonomik aktivitede beklenen yavaşlamanın etkisiyle enerji başta olmak üzere emtia fiyatlarının baskı altında kalmasının ithalat artışını yavaşlatabileceğini öngörüyoruz. Öte yandan, toplam ihracatımızdaki yüksek payı dikkate alındığında, AB ülkelerinde ekonomik aktivitenin yavaşlama eğilimine girmesi ve EUR/USD paritesindeki gerilemenin devam etmesi ihracat performansını da olumsuz yönde etkileyebilecektir. Son dönemde dünya genelinde artan koronavirüs vakalarına rağmen turizm gelirlerinin olumlu seyrini yaz aylarında sürdürmesi ise, cari açık üzerindeki baskıları sınırlandırmaya devam edecektir.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Mayıs 2022	Ocak - Mayıs 2021	Ocak - Mayıs 2022	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-6.468	-12.376	-28.122	127,2	-29.444
Dış Ticaret Dengesi	-8.753	-11.787	-34.304	191,0	-51.801
Hizmetler Dengesi	3.222	4.376	10.918	149,5	33.093
Seyahat (net)	2.097	3.061	7.581	147,7	23.697
Birincil Gelir Dengesi	-913	-5.639	-4.476	-20,6	-10.868
İkincil Gelir Dengesi	-24	674	-260	-	132
Sermaye Hesabı	-8	-18	-14	-22,2	-60
Finans Hesabı	-3.610	-8.743	-14.798	69,3	-12.008
Doğrudan Yatırımlar (net)	-959	-1.803	-1.978	9,7	-7.589
Portföy Yatırımları (net)	4.325	1.080	9.770	804,6	7.894
Net Varlık Edinimi	317	-501	3.289	-	6.050
Net Yükümlülük Oluşumu	-4.008	-1.581	-6.481	309,9	-1.844
Hisse Senetleri	-1.664	-1.836	-2.849	55,2	-2.447
Borç Senetleri	-2.344	255	-3.632	-	603
Diğer Yatırımlar (net)	-1.037	-6.444	-12.202	89,4	-26.831
Efektif ve Mevduatlar	-163	-2.183	-8.703	298,7	-15.955
Net Varlık Edinimi	1.378	5.530	3.714	-32,8	3.416
Net Yükümlülük Oluşumu	1.541	7.713	12.417	61,0	19.371
Merkez Bankası	2	1.315	3.850	192,8	7.283
Bankalar	1.539	6.398	8.567	33,9	12.088
Yurt Dışı Bankalar	1.138	4.883	7.102	45,4	11.525
Yabancı Para	1.056	3.491	4.082	16,9	8.408
Türk Lirası	82	1.392	3.020	117,0	3.117
Yurt Dışı Kişiler	401	1.515	1.465	-3,3	563
Krediler	504	-1.953	-1.597	-18,2	356
Net Varlık Edinimi	84	1.209	-456	-	596
Net Yükümlülük Oluşumu	-420	3.162	1.141	-63,9	240
Bankacılık Sektörü	-172	-617	-888	43,9	-3.803
Bankacılık Dışı Sektörler	-94	4.126	1.653	-59,9	3.540
Ticari Krediler	-1.369	-2.309	-1.876	-18,8	-4.859
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-9	1	-26	-	-35
Rezerv Varlıklar (net)	-5.939	-1.576	-10.388	559,1	14.518
Net Hata ve Noksan	2.866	3.651	13.338	265,3	17.496

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

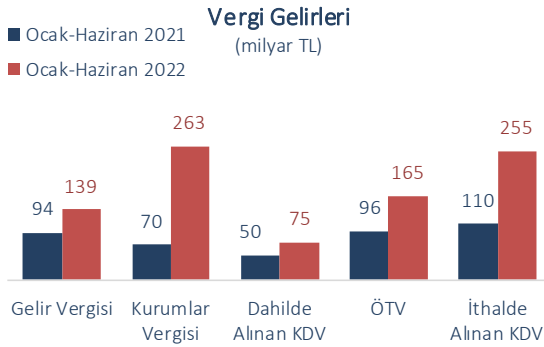
Türkiye Ekonomisi - Bütçe Dengesi

Merkezi yönetim bütçesi Haziran'da 31,1 milyar TL açık verdi.

Merkezi yönetim bütçesi Haziran ayında 31,1 milyar TL açık verdi. Bu dönemde bütçe gelirleri yıllık bazda %104,9 artışla 181 milyar TL olurken, harcamalar %87,1 yükselişle 212,1 milyar TL düzeyine ulaştı. Haziran'da faiz dışı bütçe açığı da yıllık bazda %17,1 genişleyerek 18,3 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. Ocak-Haziran döneminde bütçe gelirleri yıllık bazda %100,6 yükselirken, bütçe harcamaları %76,7 oranında arttı. Böylece, merkezi yönetim bütçesi yılın ilk yarısında vergi gelirlerindeki hızlı artışın desteğiyle 93,6 milyar TL fazla verdi.

Vergi gelirlerindeki yükseliş Haziran ayında devam etti.

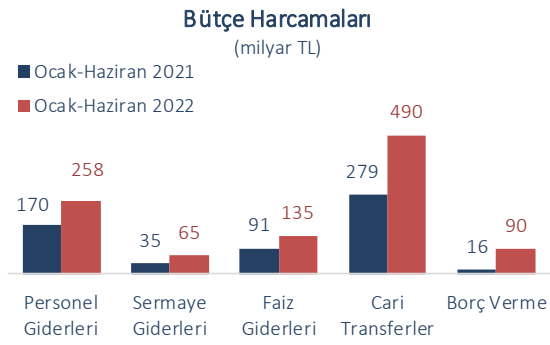
Vergi gelirleri Haziran ayında yıllık bazda %108,4 oranında yükselerek 152,6 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde vergi gelirlerinin %36'sını oluşturan ithalde alınan katma değer vergisi gelirleri döviz kuru gelişmelerinin de etkisiyle yıllık bazda 2,5 katına yükselirken, vergi gelirlerinin %25'ini oluşturan ÖTV gelirlerindeki artış %113,4 düzeyinde gerçekleşti. Haziran'da dâhilde alınan katma değer vergisi gelirleri de %94,3 artış kaydederek 8,9 milyar TL oldu. Bu dönemde vergi dışı gelirler de güçlü artış sergiledi.

Cari transferler yıllık bazda iki katına yükseldi.

Haziran ayında faiz dışı harcamalardaki yıllık artış %91,7 ile enflasyonun üzerinde ancak gelirlerdeki artışın bir miktar altında gerçekleşti. Bu dönemde faiz dışı harcamaların %54'ünü oluşturan cari transferler yıllık bazda %100,7 artış kaydederek 106,8 milyar TL seviyesine ulaştı. Cari transferlerin altında izlenen hanehalkına yapılan diğer

transferler yıllık bazda 3,5 katına yükselirken, mahalli idare ve fon paylarında da hızlı artış gözlemlendi. Mal ve hizmet alım giderleri, Haziran'da yıllık bazda %97,8 oranında artarak 17,3 milyar TL olurken, gayrimenkul sermaye üretim giderlerindeki yükselişin etkisiyle sermaye giderleri yaklaşık 3 katına çıkarak 18,6 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde faiz giderleri de %35,6 oranında artarak 12,8 milyar TL oldu.

Haziran'da KİT'lere iç borç aktarımları kapsamında yapılan ödemeler 1,8 milyar TL ile Ocak ayından bu yana en düşük düzeyinde gerçekleşti. Böylece, yılın ilk altı ayında KİT'lere yapılan iç borç aktarımları 79,5 milyar TL'ye ulaştı. Ayrıca, Haziran ayında KKM hesaplarına ilişkin giderler 16,1 milyar TL düzeyinde kaydedildi. Söz konusu gider tutarı Mart-Haziran döneminde 37,2 milyar TL düzeyine ulaştı.

Beklentiler...

2022 yılı için bütçe gelirlerinde ve harcamalarında 1.080 milyar TL düzeyinde artış öngören ek bütçe TBMM Genel Kurulu'nda onaylanarak yürürlüğe girdi. Bu kapsamda, KİT'lere yapılacak sermaye transferleri için 120,5 milyar TL, ilave bütçe ayrıldı. KKM'ye ilişkin giderler için de 40 milyar TL ödenek tahsis edildi. Yılın ilk yarısı itibarıyla kurumlar vergisinde kaydedilen hızlı artışın da desteğiyle olumlu bir performans sergileyen merkezi yönetim bütçesi, ek bütçeyle birlikte belirlenen hedeflerle uyumlu bir görünüm sunuyor. Önümüzdeki aylarda iç talep ve döviz kurlarındaki görünümün yanı sıra küresel enerji fiyatlarının seyrinin bütçe dengesi üzerindeki etkileri takip edilmeye devam edilecek.

Merkezi Yönetim Bütçesi

	Haziran			Ocak-Haziran			% 2022 Bütçe Gerç./ Bütçe Hedefi	
	2021	2022	% Değişim	2021	2022	Değişim	Hedefi	Hedefi (%)
Harcamalar	113,4	212,1	87,1	663,4	1.171,9	76,7	2.831,5	41,4
Faiz Harcamaları	9,4	12,8	35,6	90,9	134,7	48,2	329,8	40,8
Faiz Dışı Harcamalar	104,0	199,3	91,7	572,5	1.037,2	81,2	2.501,7	41,5
Gelirler	88,3	181,0	104,9	630,8	1.265,4	100,6	2.553,1	49,6
Vergi Gelirleri	73,2	152,6	108,4	496,9	1.033,8	108,0	2.186,0	47,3
Diğer Gelirler	15,1	28,4	87,9	133,9	231,6	73,0	367,1	63,1
Bütçe Dengesi	-25,0	-31,1	24,1	-32,5	93,6	-	-278,4	-
Faiz Dışı Denge	-15,6	-18,3	17,1	58,3	228,2	291,2	51,4	443,8

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Datastream

Türkiye Ekonomisi - Enflasyon

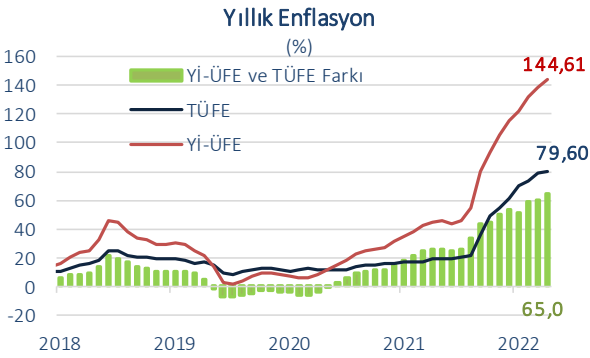
Temmuz'da aylık TÜFE artışı %2,37 oldu.

TÜİK tarafından açıklanan verilere göre Temmuz ayında TÜFE aylık bazda %2,37 ile %2,9 olan piyasa beklentilerinin altında bir artış sergiledi. Yurt içi ÜFE'de ise Temmuz'da %5,17 ile Eylül 2021'den bu yana en düşük aylık artış kaydedildi.

Temmuz (değişim %)	TÜFE		Yurt içi ÜFE	
	2021	2022	2021	2022
Aylık	1,80	2,37	2,46	5,17
Yılsonuna Göre	10,41	45,72	25,05	70,04
Yıllık	18,95	79,60	44,92	144,61
Yıllık Ortalama	15,15	49,65	28,47	97,30

Yıllık TÜFE enflasyonu %79,6'ya yükseldi.

Yıllık TÜFE enflasyonu Temmuz ayında ivme kaybetmekle birlikte artmaya devam ederek %79,6 ile son 24 yılın zirvesine çıktı. Yi-ÜFE enflasyonu da artış eğilimini koruyarak Temmuz'da yıllık bazda %144,61 düzeyine ulaştı. Böylece, TÜFE ile Yi-ÜFE arasındaki makas 65 puan düzeyini aşarak TÜFE üzerindeki maliyet baskısının artarak sürdürüğüne işaret etti.

Ulaştırma grubu TÜFE artışını sınırladı.

Temmuz ayında ulaştırma dışındaki ana harcama gruplarının tümünde fiyatların aylık bazda artış kaydettiği görüldü. Bu dönemde en yüksek artış ilaç fiyatlarında yapılan güncellemeye bağlı olarak fiyatların aylık bazda %6,98 yükseldiği sağlık grubunda yaşandı. Aylık enflasyona en yüksek etkide bulunan grup ise 0,83 puan ile fiyatların %3,15 yükseldiği gıda ve alkolsüz içecekler grubu oldu. Temmuz ayında petrol fiyatlarında gözlenen düşüşün yurt içi akaryakıt fiyatlarına yansıtılmasıyla ulaştırma grubunda fiyatlar bir önceki aya kıyasla %0,85 geriledi. Böylece, ulaştırma aylık TÜFE enflasyonunu 0,16 puan ile düşürücü yönde etkileyen tek harcama grubu oldu.

Öte yandan, yıllık gerçekleştirmelere göre harcama grupları içinde en yüksek artış %119,11 ile aylık bazda gerilemesine rağmen ulaştırma grubu fiyatlarında kaydedildi. Ulaştırma fiyatlarının yıllık bazda %94,65 arttığı gıda ve alkolsüz içecekler grubu izledi. Temmuz ayı itibarıyla, söz konusu iki grup yıllık TÜFE enflasyonunu toplamda 41,64 puan arttırdı.

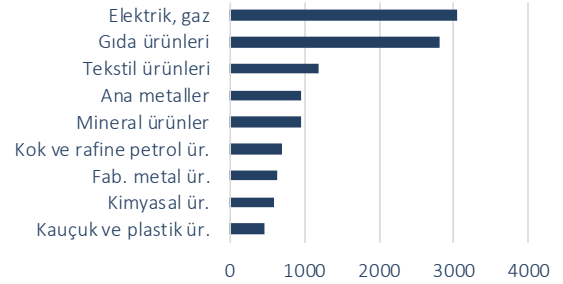
Çekirdek enflasyon göstergeleri...

Temmuz ayında B (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE) ve C (enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ve altın hariç TÜFE) çekirdek enflasyon göstergelerindeki yıllık artışlar sırasıyla %68,46 ve %61,69 ile manşet enflasyonun altında gerçekleşse de yükseliş eğilimini korudu.

Yi-ÜFE artışında enerji ve gıda grupları etkili olmaya devam ediyor.

Temmuz ayında ana metaller ile kok ve rafine petrol ürünleri hariç Yi-ÜFE'nin tüm alt sektörlerinde aylık bazda fiyat artışları sürdü. Bu kapsamda, fiyatların aylık bazda %18,96 yükseldiği elektrik, gaz üretim ve dağıtım 2,46 puan ile aylık Yi-ÜFE enflasyonuna en fazla katkı sağlayan sektör oldu. Temmuz ayında küresel emtia fiyatlarının genel olarak aşağı yönlü bir seyir izlemesinin etkisiyle ana metaller aylık bazda %2,72, kok ve rafine petrol ürünleri %8,97 geriledi.

Harcama Gruplarının Yıllık Yi-ÜFE Enflasyonuna Katkısı (baz puan)

Yıllık Yi-ÜFE artışına etkileri bakımından elektrik, gaz üretim ve dağıtım ile gıda ürünleri alt sektörleri öne çıkmayı sürdürdü. Söz konusu iki grup yıllık bazda sırasıyla %441,75 ve %136,75 artış kaydederek, yıllık Yi-ÜFE'yi toplamda 58,5 puan yukarı çekti. USD bazında pamuk fiyatlarında gözlenen yıllık %34'lük artışla beraber işçilik maliyetlerindeki yükselişin de etkisiyle tekstil ürünleri yıllık bazda %123,12 artış kaydederek yıllık Yi-ÜFE'ye 11,76 puan katkıda bulundu.

Beklentiler...

Küresel resesyon endişeleri son dönemde başta enerji olmak üzere emtia fiyatları üzerindeki yukarı yönlü baskıları bir miktar hafifletirken, tahıl koridorunun da arz yönlü kısıtları azaltarak gıda fiyatlarını olumlu yönde etkileyebileceği değerlendiriliyor. Bununla birlikte, devam eden jeopolitik riskler enflasyonun seyrine ilişkin belirsizliklerin sürmesine neden oluyor. Yurt içinde üretici ve tüketici enflasyonu arasında açılan makas, çekirdek enflasyondaki yüksek seyir ve döviz kurlarındaki artış eğilimi dikkate alındığında yıllık enflasyonun yüksek seyrini önümüzdeki dönemde de sürdüreceğini düşünüyoruz.

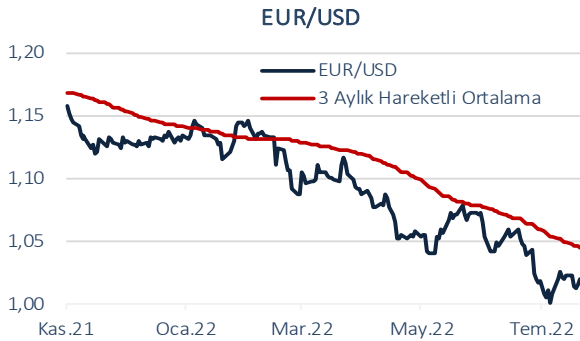
Finansal Piyasalar ve TCMB

	30.Haz	29.Tem	Değişim
5-Y CDS Primi (baz puan)	839	812	-27 bp ▼
2-Y Gösterge Tahvil Faizi	%24,48	%22,86	-162 bp ▼
BIST-100	2.405	2.592	%7,8 ▲
USD/TL	16,6933	17,9114	%7,3 ▲
EUR/TL	17,5054	18,3186	%4,6 ▲
Döviz Sepeti*	17,0994	18,1150	%5,9 ▲

(*) (0,5 USD/TL + 0,5 EUR/TL)

Küresel piyasalar...

Temmuz ayının ilk yarısında dalgalı bir görünüm sergileyen küresel piyasalar, ayın ikinci yarısında yukarı yönlü bir seyir izledi. ABD'den gelen makroekonomik verilerin yanı sıra Fed toplantısının ardından yapılan açıklamalarla faiz artırımı hızının beklentilerden yavaş gerçekleşebileceğine yönelik görüşlerin öne çıkması bu dönemde risk iştahına olumlu yansıdı. Buna bağlı olarak başta gelişmekte olan piyasalar olmak üzere küresel ölçekte hisse senedi piyasalarında yükselişler kaydedildi. Fed'in parasal sıkılaştırma adımlarının da etkisiyle USD'nin küresel piyasalarda değer kazanması paralelinde Temmuz ayı ortasına kadar gerileyerek 0,995 ile yaklaşık 20 yılın en düşük seviyesine kadar inen EUR/USD paritesi ayın ikinci yarısında bir miktar toparlanarak Temmuz ayını 1,02 düzeyinde tamamladı.

TL üzerindeki baskı Temmuz'da devam etti.

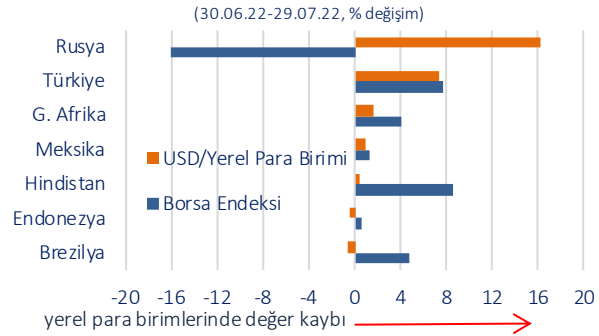
Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, 8 Temmuz'da yaptığı değerlendirmede Türkiye'nin yabancı para cinsinden kredi notunu B+'dan B'ye indirdiğini, not görünümünü de "negatif" olarak koruduğunu açıkladı. Diğer taraftan, ay içinde 900 baz puan ile tarihi yüksek seviyelere ulaşan Türkiye'nin 5 yıllık CDS primi, ayın son haftasında risk iştahında yaşanan toparlanmanın da katkısıyla hızlı biçimde gerileyerek Temmuz ayını 27 baz puanlık düşüşle 812 baz puan seviyesinde tamamladı.

Yurt içi piyasalar Temmuz ayında küresel piyasalara paralel bir performans sergiledi. Ayın ilk yarısında küresel likidite koşullarına ilişkin beklentilerle dalgalı bir görünümün hâkim olduğu hisse senedi piyasasında, 18 Temmuz'dan itibaren hızlı bir yükseliş trendi yaşandı. Bu çerçevede, Temmuz ayını %7,8 artışla tamamlayan BIST-100 endeksi ay sonunda 2.592 düzeyinde gerçekleşti. Hisse senedi piyasasındaki olumlu seyir Ağustos ayı başında devam

ederken, endeks tarihi yüksek seviyelerine yakın seyrediyor.

Temmuz ayı ortasından itibaren oluşan olumlu hava faiz oranlarının da gerilemesine olanak tanıdı. 2 yıl vadeli gösterge tahvilin faizi Temmuz ayında 162 baz puan gerileyerek ayı %22,86 seviyesinden tamamladı. Öte yandan, TL üzerindeki baskının Temmuz ayı boyunca sürdüğü, TL'nin benzer ülke para birimlerinden olumsuz yönde ayrılmaya devam ettiği görüldü. USD/TL kuru Temmuz ayını %7,3 artışla 17,9114, EUR/TL kuru da %4,6 yükselişle 18,3186 düzeyinde tamamladı.

GO Ü Finansal Göstergeler Karşılaştırması

TCMB politika faizini %14 seviyesinde tuttu.

TCMB Temmuz ayının son haftasında gerçekleştirdiği PPK toplantısında, politika faizini beklentiler paralelinde değiştirmeyerek %14 seviyesinde bıraktı. Toplantı sonrasında yayımlanan metinde, enerji fiyatlarındaki yüksek seyir ve ana ihracat pazarlarının resesyona girme olasılığının cari denge üzerindeki riskleri canlı tuttuğuna işaret edildi. Bir önceki metinde yer alan "teminat ve likidite politika adımlarının para politikası aktarım mekanizmasının etkinliğinin güçlendirilmesi için kullanılmaya devam edileceği" ifadesine Temmuz ayı metninde "kredilerin" de eklenmesi, önümüzdeki dönemde Merkez Bankası'nın kredilere yönelik yeni makroihtiyati tedbirler açıklayabileceği yönünde yorumlandı.

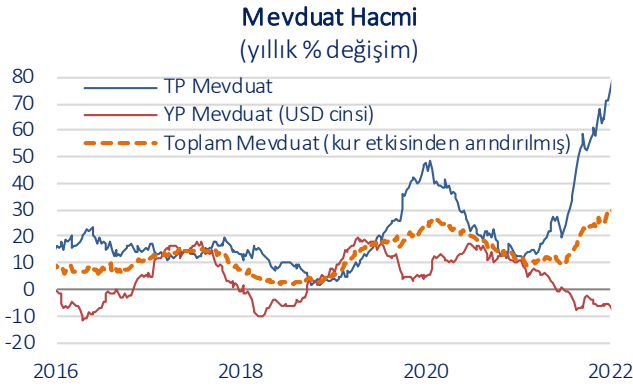
TCMB yılın üçüncü Enflasyon Raporu'nu yayımladı.

TCMB 2022 yılının üçüncü Enflasyon Raporu'nda, yılsonu enflasyon tahminini %42,8'den %60,4'e yükseltirken, 2023 yılsonu enflasyon tahminini de %12,9'dan %19,2'ye çıkardı. Enflasyon tahminlerinin yükseltilmesinde TL cinsinden ithalat fiyatlarının, gıda enflasyonuna ilişkin varsayımların ve birim işgücü maliyetlerinin yukarı yönlü güncellenmesi etkili oldu. TCMB Başkanı Kavcıoğlu raporun tanıtım toplantısında yaptığı konuşmada, ikinci çeyrekte küresel emtia fiyatlarındaki hızlı artışların yanı sıra tedarik zincirindeki aksaklıkların neden olduğu arz kısıtlarının ve döviz kurlarındaki artışın enflasyondaki yükselişte etkili olduğunu belirtti. TCMB'nin Temmuz ayı Piyasa Katılımcıları Anketi sonuçlarına göre piyasanın yılsonu enflasyon beklentisi %69,94 düzeyinde bulunuyor.

Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Sektörü

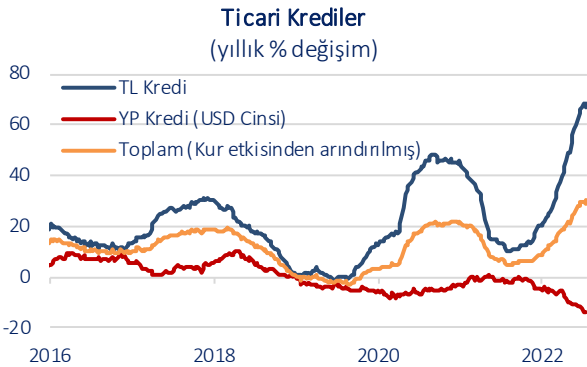
Mevduat hacmi 7,3 trilyon TL düzeyine yükseldi.

BDDK Haftalık Bülten verilerine göre, 22 Temmuz itibarıyla TP mevduat hacmi yıllık bazda %80,4 ile tarihi yüksek düzeyde genişleyerek 3,2 trilyon TL seviyesine ulaştı. Kur korumalı mevduat uygulamasının da etkisiyle aynı dönemde %8 daralan USD bazında YP mevduat hacmi 233,4 milyar USD oldu. Böylece, toplam mevduat hacmi döviz kurlarında yaşanan yükselişe de bağlı olarak 22 Temmuz itibarıyla yıllık bazda %86,1 ile tarihi yüksek oranda artış sergileyerek 7,3 trilyon TL düzeyine çıktı. Kur etkisinden arındırılmış mevduat hacmi de yıllık bazda %31,7 ile Temmuz 2006'dan bu yana en hızlı artışını sergiledi.

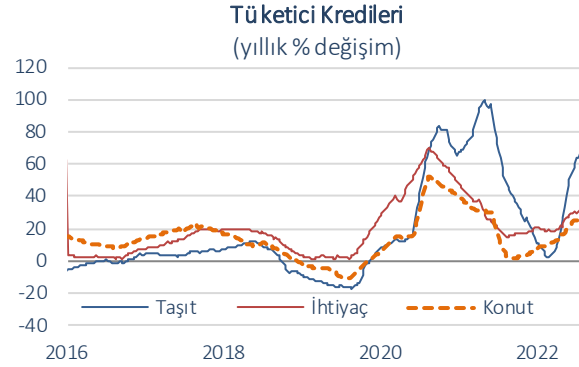
TP kredi hacmi 4 trilyon TL'ye yaklaştı.

22 Temmuz itibarıyla yıllık bazda %57,3 oranında genişleyen TP kredi hacmi 4 trilyon TL düzeyine yaklaştı. Aynı dönemde %13,5 gerileyen USD bazında YP kredi hacmi 142,2 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, bankacılık sektörünün toplam kredi hacmi yıllık bazda %65,2'lik artışla 6,4 trilyon TL düzeyini aştı. Bu dönemde kredi hacmindeki kur etkisinden arındırılmış yükseliş %31,8 ile yaklaşık 11 yılın en hızlı artışına işaret etti. Yıllık bazda bireysel krediler %30 oranında genişlerken, ticari krediler %73,4 ile 2007 yılından bu yana en yüksek artışını kaydetti.

Taşıt kredilerindeki yıllık artış %68'e yükseldi.

Araç fiyatlarındaki yükselişin yanı sıra BDDK'nın Nisan ayında yaptığı düzenlemenin de etkisiyle hız kazanan taşıt kredilerindeki yıllık yükseliş 22 Temmuz itibarıyla %68,1 düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde konut kredileri yıllık bazda %25,5, ihtiyaç kredileri %31,6 artış kaydetti. Bireysel kredi kartı bakiyesindeki yıllık yükseliş son haftalarda tüketim talebindeki ivme kaybının etkisiyle bir miktar yavaşlayarak 22 Temmuz itibarıyla %66,9 düzeyinde gerçekleşti.

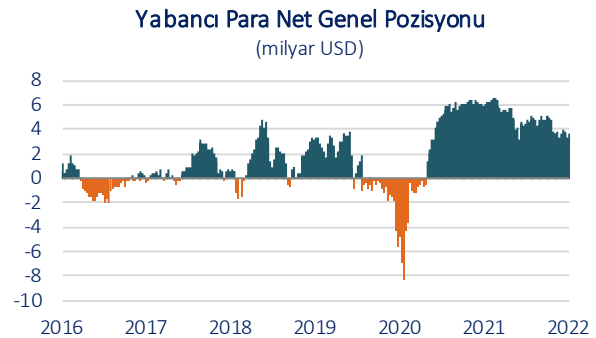

Takipteki alacaklar oranı %2,46'ya geriledi.

Kredi hacmindeki hızlı artışa da bağlı olarak gerilemeye devam eden takipteki alacaklar oranı 22 Temmuz itibarıyla %2,46 ile 20 yıldan uzun sürenin en düşük seviyesine indi. Haziran başından bu yana nispeten yatay bir görünüm sergileyen bireysel kredilere ilişkin takipteki alacaklar oranı 22 Temmuz haftasında %2,29 olurken, söz konusu oran ticari kredilerde %2,51 olarak kaydedildi.

Yabancı para net genel pozisyonu...

Yabancı para net genel pozisyonu 22 Temmuz itibarıyla bilanço içi kalemlerde (-) 31.024 milyon USD, bilanço dışında (+) 34.629 milyon USD oldu. Böylece, bankacılık sektörü yabancı para net genel pozisyonu (+) 3.605 milyon USD düzeyinde gerçekleşti.

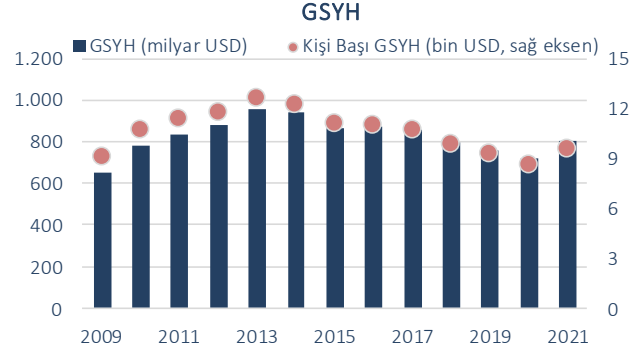
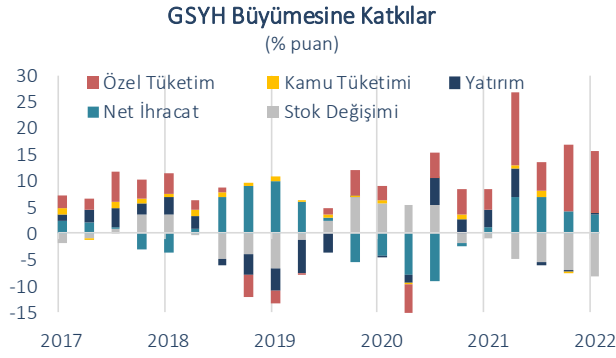

Genel Değerlendirme

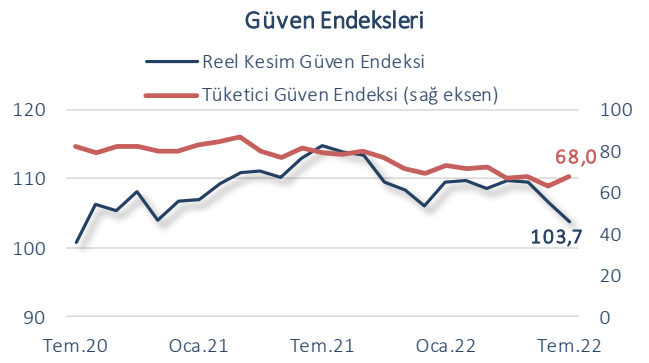
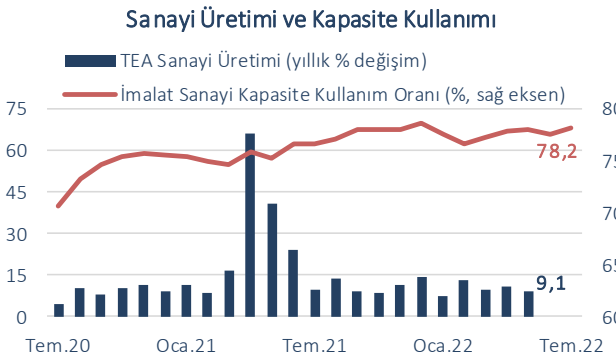
Temmuz ayında başlıca merkez bankalarının dünya genelinde süregelen enflasyonist baskılarla mücadele amacıyla para politikalarında attıkları sıkılaştırma adımları yakından takip edildi. Fed Mart ayında başladığı faiz artırımı sürecine Temmuz'da da 75 baz puan ile devam ederken, ECB de 2011 yılından bu yana ilk kez artırıma giderek faizleri yükselten merkez bankaları arasına katıldı. Merkez bankalarından gelen açıklamalar faiz artışlarının enflasyona göre şekilleneceğine ancak enflasyonun hedeflenen seviyelere gerileyene kadar sıkılaştırma adımlarının kararlılıkla atılmaya devam edileceğine işaret ediyor. Öte yandan, küresel ekonomik aktiviteye ilişkin resesyon endişelerinin de arttığı izleniyor. Politika yapıcıların değerlendirmeleri farklı yönde olsa da, ABD ekonomisinin 2022 yılının ilk iki çeyreğinde daralarak teknik olarak resesyona girmesi bu beklentileri destekliyor. Para politikalarındaki sıkılaştırma adımlarının yanı sıra salgına ilişkin belirsizlikler ve jeopolitik endişeleri dikkate alarak Temmuz ayında yayımladığı raporunda küresel büyüme tahminini aşağı yönlü revize eden IMF, jeopolitik risklerin artması ve enflasyon beklentilerinin kontrol edilememesi durumunda küresel aktivite üzerindeki baskının belirginleşeceğine işaret etti. Önde gelen ekonomilere ilişkin PMI verileri de Temmuz ayında ekonomik aktivitedeki yavaşlamanın belirginleştiğini gösteriyor.

Temmuz ayında son 26 ayın en düşük seviyesine gerileyen imalat PMI verisinin yanı sıra karışık bir görünüm sunan güven endeksleri, yurt içinde de ekonomik aktivitenin yılın üçüncü çeyreğine baskı altında başladığına işaret ediyor. Enflasyonist baskıların etkisiyle iç talepte, küresel ekonomik aktivitedeki ivme kaybıyla birlikte dış talepte gözlenebilecek zayıflama önümüzdeki döneme ilişkin belirsizlikleri arttırırken, Avrupa ülkelerinin ihrac pazarları içindeki yüksek payı nedeniyle EUR/USD paritesinin seyri de yakından takip ediliyor. 28 Temmuz'da yayımladığı yılın üçüncü Enflasyon Raporu'nda yılsonu enflasyon tahminini %60,4'e yükselten TCMB'nin söylemlerinden makroihtiyati politika setini uygulamaya devam edeceği anlaşılıyor. Önümüzdeki dönemde enflasyonun seyri, büyümeye ilişkin gelişmeler ve jeopolitik riskler küresel ve yurt içi piyasaların seyrinde etkili olmaya devam edecek.

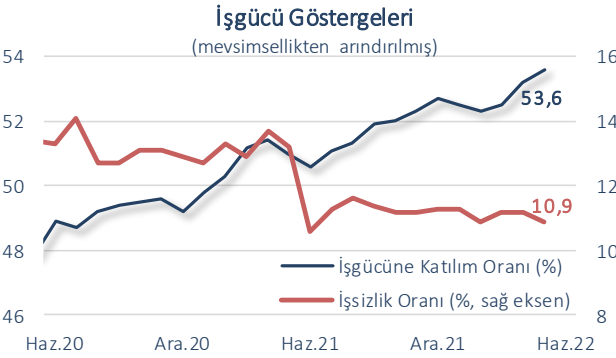
Büyüme

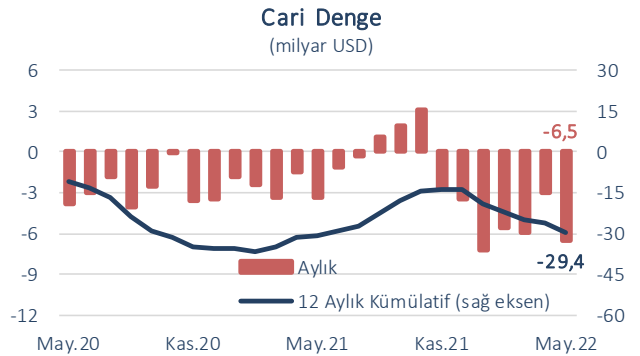
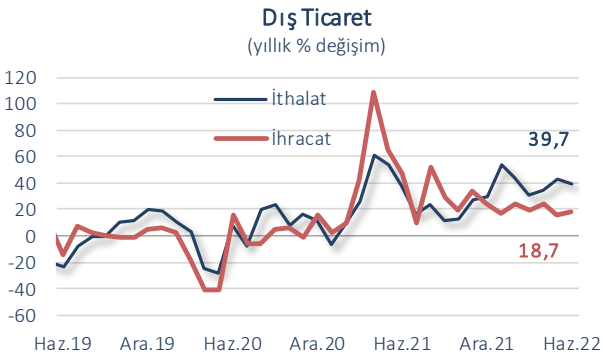
Öncü Göstergeler

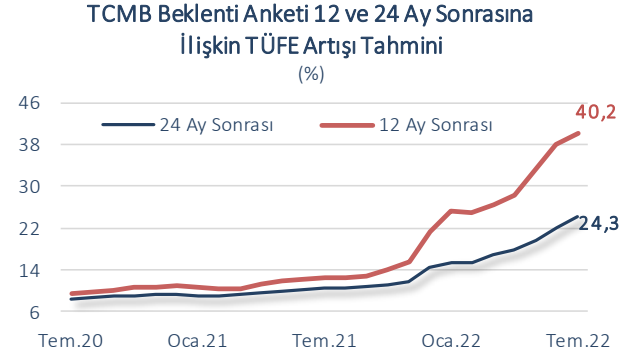
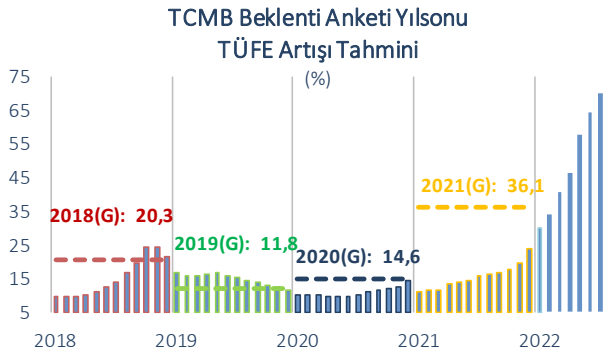
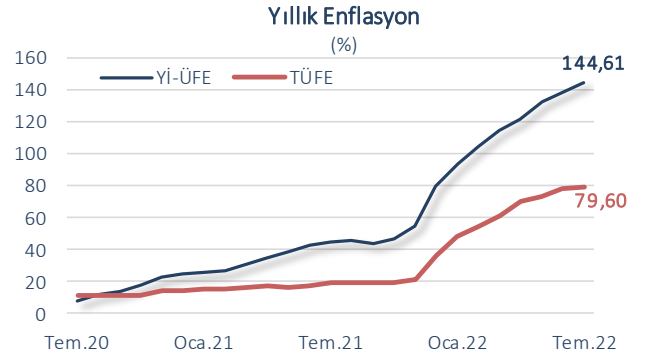
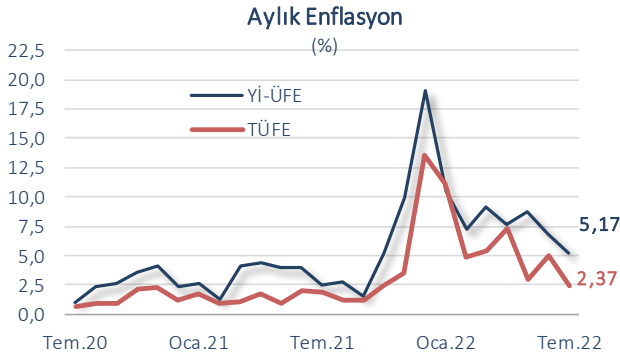
İşgücü Piyasaları

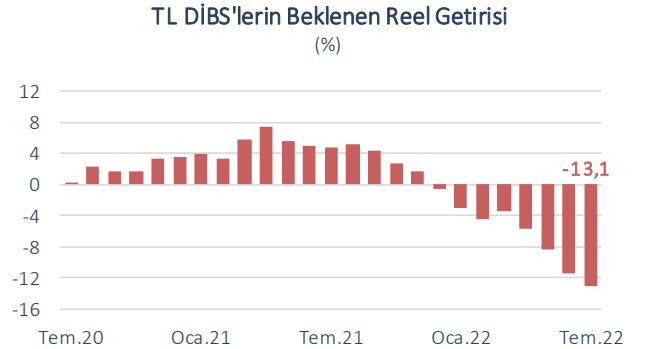
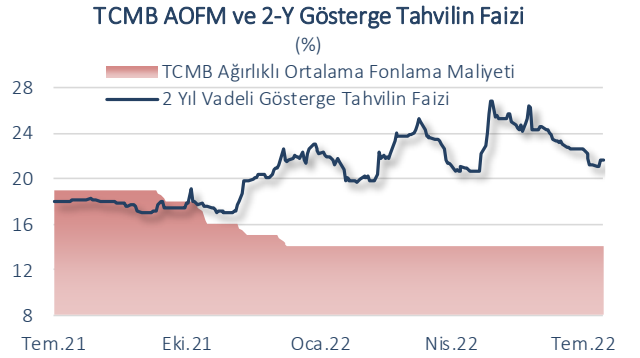
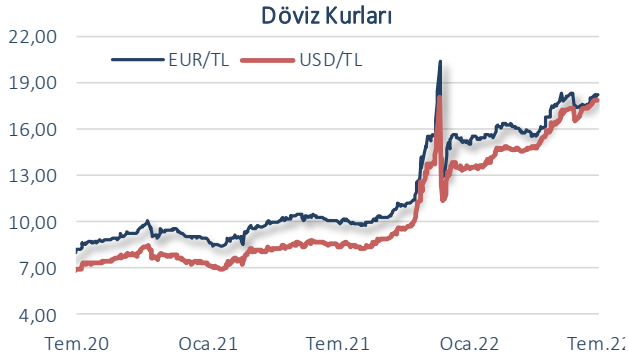
Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Enflasyon Göstergeleri

Döviz ve Tahvil Piyasaları

Türkiye Ekonomisi - Makroekonomik Göstergeler

Büyüme	2017	2018	2019	2020	2021	Ç1-22		
GSYH (milyar USD)	859	797	760	717	803	180		
GSYH (milyar TL)	3.134	3.758	4.318	5.047	7.209	2.496		
Büyüme Oranı (%)	7,5	3,0	0,9	1,8	11,0	7,3		
Enflasyon (%)						May.22	Haz.22	Tem.22
TÜFE (yıllık)	11,92	20,30	11,84	14,60	36,08	73,5	78,6	79,60
Yurt İçi ÜFE (yıllık)	15,47	33,64	7,36	25,15	79,89	132,16	138,31	144,61
Mevsimsellikten Arındırılmış İşgücü Piyasası Verileri						Mar.22	Nis.22	May.22
İşsizlik Oranı (%)	9,9	12,7	13,4	12,9	11,3	11,2	11,2	10,9
İşgücüne Katılım Oranı (%)	52,8	53,2	52,6	49,2	52,7	52,5	53,2	53,6
Döviz Kurları						May.22	Haz.22	Tem.22
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	86,3	76,3	76,1	62,0	47,8	55,6	53,3	
USD/TL	3,79	5,32	5,95	7,43	13,28	16,38	16,70	17,92
EUR/TL	4,55	6,08	6,68	9,09	15,10	17,55	17,46	18,27
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	4,17	5,70	6,32	8,26	14,19	16,97	17,08	18,09
Dış Ticaret Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Nis.22	May.22	Haz.22
İhracat	164,5	177,2	180,8	169,6	225,3	240,0	242,5	246,2
İthalat	238,7	231,2	210,3	219,5	271,4	304,7	313,6	322,6
Dış Ticaret Dengesi	-74,2	-54,0	-29,5	-49,9	-46,2	-64,7	-71,1	-76,4
Karşılama Oranı (%)	68,9	76,6	86,0	77,3	83,0	78,8	77,3	76,3
Ödemeler Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Mar.22	Nis.22	May.22
Cari İşlemler Dengesi	-40,9	-21,7	5,3	-35,5	-14,9	-24,9	-26,3	-29,4
Finans Hesabı	-49,7	1,1	5,1	-39,5	-4,5	-14,2	-11,7	-12,0
Doğrudan Yatırımlar (net)	-8,5	-8,9	-6,6	-4,6	-7,7	-6,7	-7,0	-7,6
Portföy Yatırımları (net)	-24,4	0,9	2,8	9,6	-0,8	3,7	3,3	7,9
Diğer Yatırımlar (net)	-8,5	19,4	2,6	-12,6	-19,4	-28,5	-29,7	-26,8
Rezerv Varlıklar (net)	-8,2	-10,4	6,3	-31,9	23,3	17,3	21,7	14,5
Net Hata ve Noksan	-8,8	22,7	-0,3	-3,9	10,5	10,7	14,7	17,5
Cari İşlemler Açığı/GSYH (%)	-4,8	-2,7	0,7	-5,0	-1,9	-	-	-
Bütçe Gerçekleşmeleri ⁽²⁾⁽³⁾ (milyar TL)						Nis.22	May.22	Haz.22
Harcamalar	678,3	830,8	1000,0	1203,7	1599,6	786,0	959,8	1171,9
Faiz Harcamaları	50,2	74,0	99,9	134,0	180,9	104,0	121,9	134,7
Faiz Dışı Harcamalar	628,0	756,8	900,1	1069,8	1418,8	682,0	837,9	1037,2
Gelirler	630,5	758,0	875,3	1028,4	1407,4	766,6	1084,4	1265,4
Vergi Gelirleri	536,6	621,5	673,9	833,3	1164,8	591,4	881,2	1033,8
Bütçe Dengesi	-47,8	-72,8	-124,7	-175,3	-192,2	-19,4	124,6	93,6
Faiz Dışı Denge	8,9	1,1	-24,8	-41,3	-11,4	84,6	246,5	228,2
Bütçe Dengesi/GSYH (%)	-1,5	-1,9	-2,9	-3,5	-2,7	-	-	-
Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku (milyar TL)						Nis.22	May.22	Haz.22
İç Borç Stoku	535,4	586,1	755,1	1060,4	1.321,2	1.503,8	1.564,8	1.610,8
Dış Borç Stoku	341,0	481,0	574,0	752,5	1426,5	1621,6	1798,8	1820,3
Toplam Borç Stoku	876,5	1067,1	1.329,1	1.812,8	2.747,7	3.125,4	3.363,6	3.431,1

(1) 12 aylık kümülatif

(2) Yılbaşından itibaren kümülatif

(3) Veriler Merkezi Yönetim Bütçesi'ne göre.

Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Genel Görünümü

BDDK Tarafından Açıklanan Aylık Bülten Verilerine Göre Bankacılık Sektörü

(milyar TL)	2017	2018	2019	2020	2021	May.22	Haz.22	Değişim ⁽¹⁾
AKTİF TOPLAMI	3.258	3.867	4.491	6.106	9.215	11.304	11.714	27,1
Krediler	2.098	2.394	2.656	3.576	4.901	6.079	6.279	28,1
TP Krediler	1.414	1.439	1.642	2.353	2.832	3.635	3.864	36,4
Pay (%)	67,4	60,1	61,8	65,8	57,8	59,8	61,5	-
YP Krediler	684	956	1.015	1.224	2.069	2.445	2.414	16,7
Pay (%)	32,6	39,9	38,2	34,2	42,2	40,2	38,5	-
Takipteki Alacaklar (brüt)	64,0	96,6	150,8	152,6	160,1	163,9	161,0	0,5
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	3,0	3,9	5,3	4,1	3,2	2,6	2,5	-
Menkul Değerler	401	477	660	1.022	1.476	1.854	1.904	29,0
PASİF TOPLAMI	3.258	3.867	4.491	6.106	9.215	11.304	11.714	27,1
Mevduat	1.711	2.036	2.567	3.455	5.303	6.581	6.796	28,1
TP Mevduat	955	1.042	1.259	1.546	1.880	2.730	2.928	55,7
Pay (%)	55,8	51,2	49,0	44,7	35,5	41,5	43,1	-
YP Mevduat	756	994	1.308	1.909	3.423	3.851	3.868	13,0
Pay (%)	44,2	48,8	51,0	55,3	64,5	58,5	56,9	-
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	145	174	194	224	310	311	315	1,5
Bankalara Borçlar	475	563	533	658	1.048	1.260	1.310	25,0
Repodan Sağlanan Fonlar	99	97	154	255	587	659	640	9,1
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	359	421	492	600	714	1.012	1.028	43,9
Net Dönem Kârı/Zararı	48,6	54,1	49,0	58,5	93,0	132,1	169,1	-
RASYOLAR (%)								
Krediler/GSYH	67,0	63,7	61,5	70,9	68,0			
Krediler/Aktifler	64,4	61,9	59,1	58,6	53,2	53,8	53,6	-
Menkul Kıymet/Aktifler	12,3	12,4	14,7	16,7	16,0	16,4	16,3	-
Mevduat/Pasifler	52,5	52,6	57,1	56,6	57,5	58,2	58,0	-
Krediler/Mevduat	122,6	117,6	103,5	103,5	92,4	92,4	92,4	-
Sermaye Yeterliliği	16,9	17,3	18,4	18,7	18,4	18,1	18,1	-

(1) Yılsonuna göre % değişim

Kaynak: BDDK, TÜİK

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.**YASAL UYARI**

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.